

KOMUNIKAT PRASOWY nr 115/23

Luksemburg, 6 lipca 2023 r.

Wyroki Trybunału w sprawach: C-8/22 | Commissaire général aux réfugiés et aux apatrides (Uchodźca, który popełnił poważne przestępstwo), C-663/21 | Bundesamt für Fremdenwesen und Asyl (Uchodźca, który popełnił poważne przestępstwo) i C-402/22 | Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Szczególnie poważne przestępstwo)

Cofnięcie statusu uchodźcy i odmowa nadania takiego statusu: Trybunał Sprawiedliwości uściślił przesłanki przyjęcia takich środków względem obywatela państwa trzeciego skazanego za popełnienie przestępstwa

Taki obywatel państwa trzeciego powinien między innymi stanowić rzeczywiste, aktualne i dostatecznie poważne zagrożenie dla jednego z podstawowych interesów społeczeństwa danego państwa członkowskiego, a decyzja w tej kwestii musi zostać podjęta z poszanowaniem zasady proporcjonalności

Do Trybunału Sprawiedliwości zostały skierowane trzy odrębne wnioski o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym w ramach sporów (w Belgii, w Austrii i w Niderlandach) między obywatelami państw trzecich a organami krajowymi. Konkretnie, chodziło o skargi na decyzje o cofnięciu statusu uchodźcy lub o odmowie nadania takiego statusu, wydane w odniesieniu do obywateli państw trzecich, którzy zostali skazani za przestępstwo kwalifikowane przez właściwe organy jako szczególnie poważne.

Taka możliwość cofnięcia/odmowy jest przewidziana w prawie Unii¹ w sytuacji, gdy zainteresowany – skazany prawomocnym wyrokiem za „szczególnie poważne” przestępstwo – stanowi zagrożenie dla społeczeństwa państwa członkowskiego, w którym przebywa.

W sprawie C-8/22 pytania zadane Trybunałowi przez Conseil d’État (radę stanu, Belgia) dotyczyły związku między skazaniem prawomocnym wyrokiem za szczególnie poważne przestępstwo a istnieniem zagrożenia dla społeczeństwa, a także rodzaju i zakresu badania istnienia takiego zagrożenia.

Trybunał orzekł, że istnienia **zagrożenia dla społeczeństwa** państwa członkowskiego, w którym przebywa dany obywatel państwa trzeciego, **nie można uznać za wykazane przez sam fakt, że obywatel ten został skazany prawomocnym wyrokiem za szczególnie poważne przestępstwo**. Cofnięcie statusu uchodźcy jest bowiem uzależnione od **spełnienia dwóch odrębnych przesłanek**, to jest, po pierwsze, by dany obywatel państwa trzeciego został skazany prawomocnym wyrokiem za szczególnie poważne przestępstwo, i po drugie, by zostało wykazane, że stanowi on zagrożenie dla społeczeństwa państwa członkowskiego, w którym przebywa.

Trybunał wyjaśnił, że środek taki jak cofnięcie statusu uchodźcy może zostać przyjęty wyłącznie wówczas, gdy dany obywatel państwa trzeciego stanowi **rzeczywiste, aktualne i dostatecznie poważne zagrożenie** godzące w jeden

¹ Artykuł 14 ust. 4 lit. b) i art. 14 ust. 5 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/95/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie norm dotyczących kwalifikowania obywateli państw trzecich lub bezpaństwowców jako beneficjentów ochrony międzynarodowej, jednolitego statusu uchodźców lub osób kwalifikujących się do otrzymania ochrony uzupełniającej oraz zakresu udzielanej ochrony (Dz.U. 2011, L 337, s. 9).

z podstawowych interesów społeczeństwa państwa członkowskiego, w którym przebywa. Trybunał dodał, że w tym zakresie **właściwy organ dokonuje**, w odniesieniu do każdego indywidualnego przypadku, oceny wszystkich okoliczności właściwych temu przypadkowi.

Jeżeli obie przesłanki przewidziane przez prawo Unii są spełnione, państwu członkowskiemu przysługuje uprawnienie do cofnięcia statusu uchodźcy, **przy czym nie jest ono zobowiązane do wykonania tego uprawnienia**: uprawnienie to powinno być wykonywane z poszanowaniem, między innymi, zasady **proporcjonalności**.

Właśnie w przedmiocie tej zasady i konieczności wyważenia interesów uchodźcy i państwa członkowskiego w świetle zagrożenia, jakie zainteresowany mógłby stanowić dla społeczeństwa, Verwaltungsgerichtshof (trybunał administracyjny, Austria) skierował do Trybunału pytania w sprawie C-663/21.

Co się tyczy tego wyważenia, Trybunał podkreślił, że cofnięcie statusu uchodźcy jest uzależnione od wykazania przez właściwy organ, że taki środek jest **proporcjonalny w świetle zagrożenia, jakie dany obywatel** państwa trzeciego stanowi dla jednego z **podstawowych interesów społeczeństwa państwa członkowskiego**, w którym ów obywatel państwa trzeciego przebywa. Trybunał uściślił przy tym, że wspomniany właściwy organ nie jest zobowiązany do uwzględnienia, w ramach takiego wyważenia, zakresu i charakteru środków, na które ów obywatel państwa trzeciego byłby narażony w przypadku powrotu do państwa pochodzenia.

Wreszcie, w sprawie C-402/22 Conseil d'État (rada stanu, Niderlandy) zwróciła się do Trybunału o wykładnię pojęcia „skazanie prawomocnym wyrokiem za szczególnie poważne przestępstwo” i wyjaśnienie, na podstawie jakich kryteriów przestępstwo może zostać uznane za „szczególnie poważne”.

Trybunał orzekł w tym względzie, że środek w postaci cofnięcia/odmowy może znaleźć zastosowanie wyłącznie do obywatela państwa trzeciego skazanego prawomocnym wyrokiem za przestępstwo, którego specyficzne cechy pozwalają uznać je za mające **wyjątkową wagę**, jako że **należy ono do przestępstw naruszających w największym stopniu porządek prawny danego społeczeństwa**. Taka waga nie może zostać ponadto osiągnięta w drodze zbiegu odrębnych przestępstw, z których żadne nie stanowi jako takie szczególnie poważnego przestępstwa. Ocena owej uwagi wymaga dokonania **analizy wszystkich okoliczności** właściwych danej sprawie, takich jak, między innymi, **rodzaj** oraz **wymiar** kary, jaką jest ono zagrożone, a także, a fortiori, kary orzeczonej; **rodzaj popełnionego przestępstwa, ewentualne okoliczności** łagodzące lub zaostrzające odpowiedzialność karną, charakter umyślny lub nieumyślny owego przestępstwa, rodzaj i skalę szkód wyrządzonych przez wspomniane przestępstwo, a także rodzaj procedury karnej zastosowanej przy jego ściganiu.

UWAGA: Odesłanie prejudycjalne pozwala sądom państw członkowskich, w ramach rozpatrywanego przez nie sporu, zwrócić się do Trybunału z pytaniem o wykładnię prawa Unii lub o ocenę ważności aktu Unii. Trybunał nie rozpoznaje sporu krajowego. Do sądu krajowego należy rozstrzygnięcie sprawy zgodnie z orzeczeniem Trybunału. Orzeczenie to wiąże w ten sam sposób inne sądy krajowe, które spotkają się z podobnym problemem.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

Pełne teksty wyroków i ich streszczenie ([C-8/22](#), [C-663/21](#) i [C-402/22](#)) są publikowane na stronie internetowej CURIA w dniu ogłoszenia.

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Jarosław Zasada ☎ (+352) 4303 2793

Nagranie wideo z ogłoszenia wyroków jest dostępne przez „Europe by Satellite” ☎ (+32) 2 2964106.

Pozostańmy w kontakcie!

